

Tko odlebdni od svog tla završit će kao Antej nakon sukoba s Heraklom

Marijan Bošnjak

Bog je preko Mojsija priopćio ljudima kako se trebaju vladati da među njima budu mir i sklad. Isus Krist se žrtvovao za ljude i obogatio ih svojom ljubavlju da mogu ustrajati u postupanju po uputama Božjim. Važno je u životu to znati i ispravno postupati. No ljudi su slabi pa griješe. Od Boga je da ljudi pomažu jedni drugima, poglavito u činidbi dobra. Načina je mnogo kako se ljude može upozoriti na opasnosti, ali i pokazati kojim smjerom ići. I legende mogu poslužiti kao sredstvo s pomoću kojeg se promiče dobro. Među legendama antičke Grčke nekoliko ih je o Heraklovim podvizima. Jedna je o Heraklovoj borbi s čudovištem Antejem, sinom boginje Geje (Zemlje). Borba je bila teška i dugotrajna, jer kad god bi Heraklo svladao Anteja pa ga bacio na tlo, ovaj bi dobio novu snagu od majčice Geje i okomio se na Herakla. Nakon što je Heraklo spoznao da Antejevu snagu obnavlja majka mu Gea, odvojio ga je od zemlje i zadavio podignuta u zrak, pa ga tek nakon toga položio na tlo. Gea nije raspolagala moći da ga oživi, pa je borba završila Heraklovom pobjedom i Antejevom smrću.

I nama je majka Zemlja i naša se tijela nakon naše ovosvjetne smrti njojzi vraćaju. Kao ljudi i kao narod živimo dok nas ima živih da nam majčica Zemlja može obnavljati snagu. Ako se uobrazimo da smo moćniji i trajniji nego što jesmo i da se možemo i smijemo odvojiti od majke Zemlje, od svog tla i svojeg naroda, od stvarnosti, pa odlebdimo (što se događa kad vršni dio tijela sadržajno olakša) dogodit će nam se isto što i Anteju. Tako će proći i narod koji dopusti da ga vode *lebdofili*. Narod, međutim, čiji pripadnici slijede put definiran Dekalogom i ozračen Kristovom ljubavlju, uspijevat će prepoznavati *lebdofile* i zamagljivače, pa pod nadzorom Božje providnosti nastaviti postojati i živjeti kako dolikuje ljudima. Zato je uputno zapitati se je li trenutačno stanje hrvatskog društva takvo da nema razloga za uzbunu ili je takvo da zahtijeva ne samo oprez nego i buđenje, čak i učinkovito djelovanje. Odgovoru prethodi podrobna analiza svega što se zbiva i prepoznavanje neprihvatljiva i prijetećeg.

Tala je mnogo, onih tvarnih, a još više pojmovno zamišljenih. Na tvarnima stojimo, po njima koračamo ili se krećemo na različite načine. Najprirodnija

tvarna tla obrađujemo da bismo iz njih crpli životne sokove, da bismo se na njima okružili s nama potrebnim i dragim živim bićima, da bismo na njima izgradili svoja skrovišta, da bi nam poslužila kao zaklon, još češće za odmor i ugođaje, da bismo se njima dičili i divili im se itd. Dragocjena su pa se o njima trebamo skrbiti i čuvati ih da ih drugi ne otuđe i ne oštete. S njih uzliječemo i na njih slijecemos, a oni koji s njih odlebde mogu se izgubiti pa s visoka pasti i ponovo se u tlo ugraditi. Mnogo toga se može reći o tvarnim tlima, a da ipak još više ostane neizrečena.

Spoznavanje svojstava predodžbenih tala je zamršenije i uvijek nepotpuno. Možeš biti više ili manje »kod kuće« ili čak sasvim odsutan. Nerijetko i samo razglabanje biva jalovo, ali potreba spoznavanja ostaje stalnom. Zato je uputno usredotočiti se na primjere koji olakšavaju spoznavanje. A primjeri vrve svud oko nas, susrećemo ih idući pješice, vozeći se tramvajem i na druge načine. Zamjećujemo ljude, poglavito mlađe, kako sa slušnim trakama utaknutim u jedno ili češće u oba uha nešto slušaju ne osvrćući se na okoliš i druge ljude, kako su sami u mnoštvu drugih, onih običnih bez utičnih poveznica, ali i manje brojnih s poveznicama utaknutim u uha. Da netko sumanut pokuša ili čak uspije nekoga zadaviti, moglo bi ostati i neprimijećeno, bez pobude nekoga da pomogne. Autonomno izolirani slušatelji slušajući ugrađuju u svoje mozgovne strukture »software« koji će ih sve jače usmjeravati prema sebi samima. Osamljeni, mogu zalutati pa se izgubiti u beznađu ili zalutati do kolibe izgrađene od opojnih »slatkiša«, nakon čijeg kušanja se mogu strovaliti u pakleni nepovrat. Ako se pravovremeno osvrnu pa ugledaju one koji čvrsto koračaju duhovno oslonjeni na Onoga koji nam darova Dekalog i ozračí nas Kristovom ljubavlju, prepoznat će pravi put i njime krenuti, makar na njemu bude i trnovitih dijelova, pa će stići do pravog cilja gdje će zateći ljude dobre volje i, boraveći među njima, djelotvorno i sretno živjeti do kraja ovosvjetna života.

Ljudske sudbine su različite, pa se može dogoditi da pojedinci budu izolirani i osamljeni iako to nisu željeli niti htjeli. Ako su duhovno jaki izdržat će pa hrabro krenuti prema prostoru izvan beznađa. Nepogodni životni uvjeti često pogoduju usmjeravanju ljudi prema beznađu ili obrambenoj samoizolaciji. Biologijski je to naravna pojava. Niz je mikrobnih vrsta sposobnih sporulirati, tj. tvoriti spore, stanične oblike pritajene životne aktivnosti, ali otporne na okolišnje nepogodnosti sve do trenutka pojave pogodnosti koje ih pobude da se »probude« i proklizaju razmnažajući svoje vegetativne, dakle životno djelotvorne stanice. Nisu sve spore istih ili srodnih svojstava. Osim spora pritajenih životnih aktivnosti postoje i one aktivne reproduktivne, svojstvene nekim mikrobnim vrstama. Reprodaktivne spore reprodaktivno su pouzdanije glede trajnog opstanka populacije vrste nego ako se pogoduje isključivo klonskoj reprodukciji stanica. Kukci u svom razvoju prolaze kroz faze tvorbe različitih svojih oblika, bitno različitih fiziologijskih svojstava, pri čemu su začahurivanje i tvorba fiziologijski srodnih oblika specifično svojstveni svakoj vrsti.

Čovjek nema sporulacijskih sposobnosti, ali se fiziologijski i duhovno može različito oblikovati. Razvoj može, ovisno o nasljednim osobinama i ekologijskim uvjetima, ići u smjeru povećanja ili smanjenja sposobnosti, nerijetko i prema gubitku reprodukcijских sposobnosti, koje se ne moraju očitovati u prvoj generaciji potomstva. Pojmovno je i hrana životno »tlo«. Ponekad takvo da više truje nego što hrani i obnavlja životnu snagu. Poželjno je prepoznavanje pa izbjegavanje škodljivog. Reproductivne sposobnosti ograničene su na dobną razdoblja, a optimalno doba je doba zrele mladosti, trajnije u muških nego ženskih osoba. I te sposobnosti treba njegovati, nikako zlorabiti, ako se želi opstanak naroda i obitelji. Upitno je koliko se to u stvarnosti poštuje.

Zabrinjava nebriga o mladim generacijama, koja se ogleda u povećanju broja mladih osoba koje puše, ili čak posežu za opasnijim opijatima, u pogrešnoj odgojnoj i izobrazbenoj politici i u zanemarivanju potrebe njihova djelotvorna zapošljavanja, u pogodovanju neetičnog ponašanja, iskrivljenoj interpretaciji biologijskih zakonitosti, pogodovanju nerazborite potrošnje i neuravnoteženu zapošljavanju jalovih nestvaralačkih struka, pretjeranom neobzirnom iscrpljivanju sposobnijih i marljivijih zbog pohlepe samozvanih elitnika jadnih stvaralačkih sposobnosti, pogodovanju tuđih na štetu domaćih interesa, neodgovornom zaduživanju koje pogoduje eskalaciji dužničkog ropstva sadašnje mlade i budućih još mlađih generacija. Sve to zajedno i pojedinačno slabi oslonac i podlogu koja jamči pouzdan opstanak naroda, dakle »tlo« koje obnavlja životnu snagu. Najgore od svega je izravno ugrožavanje obitelji, Bogom darovane fiziologijski, duhovno, stvaralački i moralno optimalne temeljnice života i trajanja naroda i njegove države.

Kako spriječiti ono što ne valja i pogodovati onome što je dobro, što jamči opstanak i život dostojan čovjeka? Nije jednostavno ni lako, ali je moguće. Treba shvatiti da je tehnički napredak zbog dobrobiti čovjeka, a ne zbog njegova robotiziranja i lišavanja duhovnog i moralnog. Osobno držim da je mnogo više ljudi s vrlinama nego poročnih. Dakle, potrebno je više izravna razgovora, djelotvorna druženja i moralno-duhovnog jačanja, nastojanja da u sebi razvijamo ono vrlinsko. Prepoznavanje vrlinskih ljudi i njihovo povezivanje i jačanje oslabjet će loše posljedice i snagu djelovanja »lebdećih«. Jačat će »tlo« pravednosti po kojemu »koračaju« ljudi dobre volje skrbeći za cjelokupnu hrvatsku obitelj, čime će se pogodovati i jačanju cjelokupne svjetske obitelji ljudi dobre volje. To je ostvarivo, ali treba *zapeti*.